

statuerat relative ad regularium ordinationes, ut videre est in *Procès-verbaux*, t. II, *Pièces justif.*, p. 64, et *Mémoires du Clergé*, t. III, p. 463 et 464.

CAPUT QUINTUM.

DE SUBJECTO ORDINIS ET CONDITIONIBUS AD ORDINES SUSCIPIENDOS REQUISITIS.

Alia sunt conditiones ad ordines valide, et alia ad eos licite suscipiendos requisita in subjecto.

ARTICULUS PRIMUS.

DE CONDITIONIBUS IN SUBJECTO REQUISITIS AD ORDINES VALIDE SUSCIPIENDOS.

Certum est solos homines viatores valide ordinari posse, non vero mortuos, neque Angelos. Quaedam moventur difficultates circa non baptizatos, infantes, invitos et mulieres.

De non baptizatis.

Quidam putabant, in initio sæculi decimi tertii, valere ordinem ante baptismum collatum; sed Innocentius III, hac de re consultus, respondit: « Si quis presbyter ordinatus, deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, et iterum ordinetur. » Decretal. lib. 3, tit. 43, de Presbytero non baptizato, cap. 1. Si baptismus clerici deprehenderetur vere dubius, iterum conferendus esset sub conditione, deinde omnes iterarentur Ordines. Unde, referente *Ferraris*, vº *Ordo*, art. 2, n. 28, quidam presbyter ex ordine Minorum. concionator, qui plures prælaturas locales et provinciales administraverat, iterum baptizatus est et omnes sacros ordines de novo suscepit, quia perversus parochus qui eum baptizaverat, declaravit ante mortem se, ex odio erga patrem, positivam habuisse intentionem illum non baptizandi, sed in peccato originali relinquendi.

De infantibus.

Durandus, *Tournely* et quidam alii negarunt infantes, rationis usu nondum pollentes, et perpetuo amentes, valide ordinari posse; affirmant vero *S. Th.*, Supplem. q. 36, art. 2, *S. Bonaventura*, *Scotus* aliique communissime theologi, et *Bened. XIV*, qui, in Instructione *Eo quavis tempore*, diei 4 maii 1745, § 20, expresse docet talem ordinationem illicitam quidem esse, sed theologorum ac canonistarum suffragio validam, dummodo nullum ei obstat vitium in materia, aut in forma, aut in persona ministri. Ratio quam affert *S. Th.* est, quod sacramenta Baptismi, Confirmationis et Ordinis proprium suscipientis actum non requirant, sed per ea detur aliqua spiritualis potestas, et character imprimatur.

Contentit *S. Doctor* usum rationis necessarium esse ad validitatem episcopatus, sed communius auctores negant, ut videre est apud *Ferraris*, art. 2, n. 72.

Quidquid sit de illicitis hujusmodi ordinationibus, « certum et exploratum est, per hanc ordinum collationem, non subijci promotos obligationi servandæ castitatis, nec aliis oneribus ab Ecclesia impositis, cum electio status a libera cujusque pendeat voluntate. » *Bened. XIV*, loco citato.

De invititis.

Plures, referente *Bilhuart*, arbitrati sunt in vitos valide ordinari posse; sed communis sententia tenet eorum ordinationem prorsus esse nullam, si omnino sint invititi; validam vero, si coactioni cedentes, ordinationi consenserint: eo sensu multi sancti vim passi sunt et tamen valide fuerunt ordinati, atque onera ordinibus annexa contraxerunt.

Patet, ex dictis in Tractatu *de Sacramentis in genere*, intentionem aliquam in homine usum rationis habente, ad validitatem ordinis necessariam esse. *Ita omnes*. Unde dormientes, ebrii et amentes, qui aliquando usum rationis

habuissent, nec ullam ostendissent voluntatem ordines suscipiendi, nulliter ordinarentur insecii.

De mulieribus.

Montanistæ in tanto honore habebant mulieres, ut eas non solum diaconatu, sed et sacerdotio decorarent, testibus *S. Epiph.* Hæres. 49, et *S. Aug.* Hæres. 27.

Perpetua autem et unanimis catholicorum sententia est, mulieres ordinationis esse jure divino prorsus incapaces; sic enim voluit Christus, qui propriam non ordinavit matrem, licet Apostolis longe digniorem. Unde *B. Paulus*, I Cor. xiv, 34: *Mulieres in ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut et lex dicit*; et I Tim. ii, 11: *Mulier in silentio discat cum omni subjectione. Docere autem mulieri non permitto, neque dominari in virum, sed esse in silentio.*

Diaconissæ autem, presbyterissæ et episcopissæ, quæ sæpe memorantur in jure canonico et in historia ecclesiastica, erant mulieres quarum mariti ordinati fuerant diaconi, presbyteri vel episcopi; unde et ipsæ nomen sumpserant. Si in 2 parte Decreti, causa 27, q. 1, can. 23, legitur *diaconissam non debere ante annos quadraginta ordinari statuimus*, id intelligendum est de aliqua cæremonia ecclesiastica, quamdam similitudinem cum ordinatione habente, qua viduæ aut virgines ætate provecæ ac virtutibus Christianis conspicuæ Deo consecrabantur, ut linteamina et ornamenta ecclesiæ curarent, et præsertim feminis baptizandis ministrarent, eas instruerent, visitarent, etc.

Earum ministerium sensim et sine sensu desiit, cum Baptismus cœpit administrari privatim post nativitatem uniuscujusque infantis, et per infusionem. Concilium Epaonense, in sexto sæculo, vetuit diaconissas in posterum promovere: quædam tamen serius adhuc exstiterunt, præsertim in Oriente et Constantinopoli, ut asserit *P. Goar*.

Objicitur papissa Joanna, quæ dicitur Sedem Apostolicam duobus annis mensibus quinque et diebus quatuor

occupasse, sub nomine Joannis VIII, inter Leonem IV et Benedictum III, circa annum 853. Verum hoc factum a Mariano Scoto, in undecimo sæculo scribente, primo narratum et ab inimicis Sanctæ Sedis sæpe repetitum, solidissime fuit confutatum a *Baronio*, *Bellarmino*, *P. Le Quien*, *Natali Alexandro*, ab ipso *Blondel*, ministro Calviniano, et generaliter nunc habetur, etiam apud Protestantes, ut mera fabula quacumque fide indigna.

Aliunde, etsi verum esset mulierem sexum suum sic occultasse, atque electores et ordinatores decepisse, non sequeretur, *ut patet*, mulieres ordinationis esse capaces.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE CONDITIONIBUS REQUISITIS AD ORDINES LICITE SUSCIPIENDOS.

Ut vir christianus licite seu legitime ordinetur, sequentes requirantur conditiones, videlicet: 1° vocatio divina, 2° intentio recta, 3° sanctitas probata, 4° scientia competens, 5° ætas legitima, 6° locus decens, 7° tempus statutum, 8° interstitiorum servatio, 9° titulus requisitus, 10° ordinatio gradatim et non per saltum, 11° immunitas ab irregularitate.

Vocatio divina.

Vocatio est actus Providentiæ supernaturalis, quo Deus aliquos præ aliis ad ministerium sacrum eligit eisque dotes ad illud laudabiliter exsequendum largitur: nemo inficiari potest hanc vocationem omnino necessariam esse; constat enim omnia in ordine naturali a Deo gubernari, modo singulis entibus proprio: ergo *a fortiori* et in ordine supernaturali. Unde Christus, apud Joan. x, 1: *Amen, amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est et latro: qui autem intrat per ostium, pastor est ovium; huic ostiarius aperit... Ego sum ostium; per me si quis introierit, salvabitur; et Hebr. v, 4: Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron: sic et Christus non semetipsum cla-*

rificavit ut Pontifex feret, sed qui locutus est ad eum : Filius meus es tu.

Duplicis generis sunt divinæ vocationis signa, alia negativa et alia positiva. Signa negativa ea sunt quæ ostendunt aliquem non esse vocatum, quia ad officia ministerii sacri digne obeunda non est idoneus, ut certa difformitas corporis, quidam defectus animi, infamia, habitus peccandi præsertim contra castitatem, naturalis levitas et dissipatio, tædium pietatis, sensibus obsequium, pigritia, languor et negligentia in Dei servitio, genium sæculare in habitu, in gestu, in locutione, in incessu, etc.

Signa positiva ea sunt quæ manifestant aliquem vere esse vocatum, qualia sunt immunitas a vitiis, tum corporis, tum animi, modo recensitis, et de quibus fusius dicemus in Tractatu *de Irregularitatibus*; aptitudo et idoneitas ad functiones sacras rite obeundas, naturalis et constans inclinatio ad statum clericalem, flagrans desiderium Deo serviendi, gloriam ejus et salutem animarum procurandi, recta intentio et innocentia vitæ, *de quibus mox dicturi sumus.*

Media autem adhibenda ut quis vocationem suam tuto cognoscat, sunt : 1° oratio qua dicetur Deo cum Psalmista, Ps. cXLII, 8 et 10 : *Notam fac mihi viam in qua ambulem... Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu*; 2° indifferentia, id est, desiderium voluntatem Dei cognoscendi, et talis mentis dispositio, ut sincere paratus sit ei sibi manifestatæ statim obedire; 3° externa et libera admissio; episcopi enim et virorum ab eo ad hoc delegatorum est eligere eos qui ordinandi sunt : « Nullus » debet ordinari, inquit concilium Trid., sess. 23, cap. 16 » de Reform., qui iudicio episcopi non sit utilis aut necessarius suis ecclesiis. » Qui ergo ea via non admissus vel fraudulenter admissus esset, illicite ordinaretur; 4° consilium viri prudentis, in rebus ecclesiasticis versati, cui tota vita et conscientia cum omnibus latebris ac recessibus suis in magna simplicitate denudari debent; Sapientia enim in Eccli. xxxii, 24, ait : *Fili, sine consilio nihil facias, et post factum non pœnitebis* : porro si nihil

grave faciendum sit sine consilio, maxime ubi agitur de proposito tanti momenti. Ita jugiter censuerunt sancti Patres, catholici episcopi et doctores. Ergo.

Fieri potest ut quis vocatus fuerit, et tamen ordinari non debeat, quia vel vocationem suam amisit, v. g., luxuriando, famam lædendo, etc., vel suæ vocationi non sufficienter respondit : in priori casu, dimittendus est; in posteriori, probandus, donec tempus perditum reparaverit, et ordinatione digniorem se effecerit.

Nullum est dubium quin non vocatus mortaliter peccaturus sit, si nihilominus ad ordines sacros accedere audeat : 1° propter reverentiam sacramento debitam; 2° propter injuriam quæ Deo infertur, 3° propter innumera, ingentia et fere irreparabilia quæ inde secutura sunt mala.

Petitur quid consulendum aut præscribendum sit clerico in sacris ordinibus constituto et non vocato.

R. 1° Si nondum sit sacerdos, altius non debet ascendere, nisi culpam pœnitentia deleverit, et longa experientia compertum habuerit se absque temeritate gradus superiores suscipere posse. 2° Si ad sacerdotium jam pervenerit, vel functiones sacras sine proximo peccandi periculo exercere potest, vel non : si prius, in divini ministerii exercitio remanere poterit, de culpa gemens, dolens et sincere pœnitens : si vero posterius, quod ordinarie contingit, conditio ejus ultra modum est luctuosa, maxime in præsentis rerum statu : olim hujusmodi viri temere aut culpabiliter ordinati, vitam monasticam eligere et sic a periculis remoti salvari poterant. Nunc vero quid agere possunt ? Functiones sibi periculosas et quas contaminant deserere tenentur, quantumcumque inde patiantur incommodum : quædam tantum existunt monasteria Cisterciensium, vulgo *Trappistes*, quorum disciplinam multi amplecti nolunt, aut sustinere nequeunt. Quid igitur infelici clerico in tanto discrimine constituto suadendum sit ? Nescimus : nulla miserabilior extremitas fingi potest.

Quam exoptandum est ut eam cum plena fide intueantur, tum ordinandi, ne temere accedant; tum ordinati,

ne a gratia sibi concessa excidant, sicut excidit Judas.

2° *Intentio recta.*

Quælibet actio humana non potest esse bona, nisi ex intentione recta procedat: a fortiori hæc pura requiritur intentio ubi agitur de re gravi, in ordine supernaturali, qualis est electio status ecclesiastici. Unde sequitur eos mortaliter peccare, qui bona temporalia, dignitatem, honorem, familiæ sustentationem, vitæ commoditates, a militia exemptionem, etc., principaliter sibi proponunt. Finis igitur principalis et immediatus, quem unusquisque ordinandus intendere debet, est gloria Dei, honor Ecclesiæ, salus æterna animarum et propria sanctificatio. Cætera vero aut contemni debent, quod melius; aut ad summum secundario tantum considerari possunt.

3° *Sanctitas probata.*

Indubium est statum gratiæ necessarium esse ad Ordines licite suscipiendos, siquidem sacramentum Ordinis est vivorum, non vero mortuorum; at ii omnes qui absolute sacramentali digni sunt, non ideo licite ordinari possunt, sed diuturna et probata requiritur sanctitas, quæ perseveratura legitime præsumatur; idque constat 1° ex Scriptura sacra. I Tim. III, 2, 6 et 10: *Oportet ergo episcopum irreprehensibilem esse... non neophytum... diaconos similiter pudicos... et hi probentur primum.* Porro hæc verba non tantum actuale gratiæ statum exprimunt, sed habitum sanctitatis. 2° Ex jure canonico. Decretal. l. 1, tit. 13, cap. 9: « Nemo ad sacrum ordinem » permittetur accedere, nisi aut virgo, aut probatæ castitatis; » et ex multis aliis canonibus. 3° Ex concilio Trid. sess. 23, cap. 13, de Reform.: « Subdiaconi et diaconi » ordinentur habentes bonum testimonium... qui sperent, Deo auctore, se continere posse. » 4° Ex unonimi doctrina sanctorum Pontificum, episcoporum et doctorum. 5° Ex ratione. Certum est nihil magis formidandum esse clerico sacris initiato, quam relapsus in peccata

mortalia, præsertim contra castitatem: porro experientia constat eos qui consuetudinem in hoc genere peccandi habuerunt, sæpe recidivos fieri, et in ipso functionum suarum exercitio multas invenire occasiones sibi valde periculosas! ergo.

Unde in primis Ecclesiæ sæculis, ut ostendit Martene, t. II, qui post susceptum baptismum graviter peccabant, a recipiendis ordinibus arcebantur, et a susceptis deponebantur: igitur innocentia baptismatis requirebatur, et quicumque pœnitentiæ publicæ subjectus fuerat, eo ipso judicabatur irregularis.

Postea permissum est ut, exigente necessitate, pœnitentes ostiariis vel lectoribus accenseri possent; deinde ab undecimo sæculo, eadem concessa est indulgentia pro ordinibus sacris, ut patet ex Decreto, 1 parte, dist. 34, can. 7, et ex Decretal. l. 1, tit. 11, cap. 4. A fortiori occulti peccatores, vere pœnitentes, emendati et sufficienter probati, ad sacros ordines nunc admitti possunt, tum in foro externo, tum in foro interno.

Quanto autem tempore probandi sunt recidivi in peccato luxuriæ, ut ad sacros ordines tuto admitti possint, regula generali definire impossibile est: id quippe a multis pendet circumstantiis, nempe a natura culparum, a frequentia relapsuum, a sinceritate in confessione, a proposito emendationis, a conatibus factis et successibus obtentis, a fidelitate in vitandis tentationibus, vel in eis repellendis, ab indole naturali, etc.

Hinc 1° qui jam puberes turpia perpetrarunt cum aliis personis, sive ejusdem, sive alterius sexus, non semel aut iterum et quasi ex inopinatis occursibus, sed voluntarie, deliberate, frequenter et per longum tempus, a statu ecclesiastico repelli debent, nisi forte extraordinaria conversionis, pietatis et castitatis exhibeant signa, nec non iis præditi sint dotibus quibus judicetur eos futuros esse peritiles Ecclesiæ.

Hinc 2° qui aliquoties tantum cum mulieribus peccata luxuriæ consummarunt, a ministerio sacro communiter excludendi sunt, propter pericula quæ in illo exercendo

necessario invenirent: ad ordines sacros igitur non admittendi sunt, nisi forte in monasterio, in collegio vel in alio loco a mulieribus sejuncti vitam agere debeant, aut nisi tanta conversionis præbeant indicia ut periculum relabendi judicetur improbabile.

Hinc 3° qui nunquam prædicta consummarunt peccata, sed vehementer inclinantur ad mulieres, libenter cum illis jocose loquuntur, nimia familiaritate utuntur, turpes cogitationes inde nascentes non ægre ferunt, eis quandoque adhærent, non apparent ferventes, neque in studio, neque in oratione, neque in aliis piis exercitiis, a sacris ordinibus arceantur: in periculis sacri ministerii naufragium facerent.

Hinc 4° qui inveteratam habuerunt consuetudinem in incontinentias secretas incidendi, onus perpetuæ castitatis non nisi imprudenter sibi imponerent, nisi a pluribus annis sincere conversi, non solum se contineant, sed sobrii sint, vigiles, laboriosi, a mundanis oblectamentis alieni, graves, modesti, pii et ferventes.

Hinc 5° qui in hujusmodi incontinentias quandoque relabuntur, sive in seminario, sive tempore feriarum, gallice *vacances*, etiamsi tam inveteratam consuetudinem sic peccandi non habuissent, probandi sunt donec diutius se continuerint et ferventius vivant. *Habert* requirit saltem spatium unius anni. *Th. Rothomagensis* dicit vix ac ne vix quidem spatium unius aut alterius anni, juxta consuetum rerum ordinem, sufficere; *Collator Andeg.* exigit saltem sex menses.

Si propriam opinionem emittere nobis liceat, arbitramur spatium duorum annorum perfectæ continentie communiis nimium non esse; infausta enim experientia constat juvenes peccato incontinentiæ olim habitatos, in illud facillime iterum atque iterum prolabi, etiam post notabilia intervalla. Ut spes futuræ perseverantiæ merito habeatur, sedulo attendendum est ad indolem, ad conatus, ad specimina orationis, pietatis, fervoris. Iis igitur assentire non possumus confessariis, æstimantibus omnem ordinandum qui, ordinationem non suscep-

turus, absolutione dignus esset, eo ipso ad ordinationem accessurum absolvi posse; certum enim nobis videtur illum ad ordinem sine probatione sufficiente accedere volentem, absolutione indignum fieri. Vide *Bened. XIV.*, de Synodo diocæces, l. 11, cap. 2, n. 17; *Collator. Andeg. Eluts.*, l. 1.

S. Ligorius, l. 6, n. 63, speciali dissertatione probare intendit clericum in vitio turpi habitatum, cupientem sacris statim initiari, aliquando absolvi posse, si nempe confessarius ex validis conjecturis prudenter judicare possit illum per divinam misericordiam extraordinarie esse conversum; secus exigit ut « aliquandiu operam det ad » pravum habitum extirpandum, et si ipse persistat ordinem statim suscipere, non censeatur dispositus ad » absolutionem, quia legem Ecclesiæ violat in re gravi. » Casus extraordinariæ conversionis est exceptio regulæ, et rarissime occurrit.

Hinc 6° quod dicitur de vitio turpi, dicendum est, servata proportione, de aliis vitiis sanctitati ecclesiasticæ contrariis: juvenes igitur ebriosi, superbi, elati, iracundi, leves, rebus externis dediti, raro bene recollecti, circa pietatem indifferentes, in studiis negligentes, scientias ecclesiasticas fastidientes, libros profanos magis amantes, sæpe moniti et non emendati, nunquam sancti erunt sacerdotes: ab ordinibus igitur maneat exclusi. « Satius » est paucos bonos, quam multos malos habere ministros, » inquit *Innocentius III* in concilio Lateranensi IV; vel, ut habet *Decretalis a Gratiano citata*, *Decreti parte 1*, dist. 23, can. 4: « Tales ad ministerium eligantur clerici, » qui digne possint Dominica sacramenta tractare. Melius » est enim Domini sacerdotium paucos habere ministros, » qui possint digne opus Dei exercere, quam multos in- » utiles, qui onus grande ordinatori adducant. »

Multo magis timendum est ne habeantur ministri perversi et scandalosi, qui gregem Dei depascantur, mactent et perdant: ideo seminariorum directores enixe a Deo petere debent auxilium quo in re tanti momenti recte judicent, et ipsi ordinandi alium sollicitè quærant Ana-

niam qui eis ostendat viam in qua ambulare debeant.

4° *Scientia competens.*

Non eadem pro singulis ordinibus requiritur scientia. Qui ordinandi sunt ad primam tonsuram, scire debent rudimenta fidei, legere et scribere, Concil. Trid., sess. 23, cap. 4 de Reform.; qui ad minores ordines, linguam latinam intelligant, et scientiæ spes eos majoribus ordinibus dignos ostendat, ibid., cap. 11; subdiaconi et diaconi ea sciant quæ ad ordinem exercendum pertinent, ibid., cap. 13; sacerdotes ad docendum populum ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem ac administranda sacramenta, diligenti examine præcedenti, idonei comprobentur, ibid., cap. 14.

Eis qui ad sacerdotium eo fine tantum promoventur, ut potestatem in verum Christi corpus habeant, quales sunt religiosi contemplativi, ordinaria sufficit scientia de sacrificio rite perficiendo: eis vero qui in sæculo, ut simplices sacerdotes ministerium activum non exercentes, vivere debent, aliqualis saltem necessaria est scientia de requisitis ad sacramenta Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ et Extremæ-Uctionis valide ac licite administranda, quia in necessitate ea administrare tenentur. Eis tandem quibus committenda est cura animarum, sive titulo pastoris, sive ex delegatione, multo majori opus est scientia: ii namque scire debent quæ sunt legis Dei et Ecclesiæ, et quidquid populus scire, credere ac observare tenetur ut ad salutem perveniat, juxta hæc Malachiæ verba, ii, 7: *Labia sacerdotis custodient scientiam et legem requirent ex ore ejus.*

Ordinandi, ab episcopo aut ab ejus delegatis rite examinati et capaces reperti, ad ordinationem tuto accedere possunt; qui, e contra, sine prævio examine, aut examinatore fallentes, per fraudem admitterentur, mortaliter peccarent et forte suspensionem incurrerent, ut pote irregulares, quod in Tractatu de *Irregularitatibus* ostenditur.

Præter scientiam stricte necessariam, alia major scientia, tum divina, tum humana, valde utilis est et exoptan-

da, maxime in temporibus nostris. Unde episcopus qui in majori numero habet ordinandos, capaciores et simul digniores eligere tenetur, dum alius mere sufficientes admittet. Candidati ergo ab uno episcopo propter nimiam alumnorum multitudinem repulsi, alteri penuriam clericorum patienti tuto conscientia se præsentare possunt.

5° *Ætas legitima.*

In primis Ecclesiæ temporibus infantes, nondum puberes, clerici et lectores creabantur, ut in ministerio ecclesiastico crescentes, ad functiones ejus digne obeundas aptiores fierent. Ad pubertatem autem proveci, libertatem habebant uxores ducendi, aut continentiam profitendi. S. Gregorius Magnus statuit ut proveciores ætate et non pueri ordinarentur; Bonifacius VIII prohibuit ne episcopus infanti septennio minori tonsuram clericalem conferret.

Concilium Tridentinum nullam determinavit ætatem pro tonsura et minoribus ordinibus: mos receptus et multis synodis diœcesanis confirmatus est, ut tonsura ante decimum quartum annum non conferatur. Quoad ordines sacros, sic habet concilium Trid., sess. 23, cap. 12 de Reform.: « Nullus in posterum ad subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad diaconatus ante vigesimum tertium, ad presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. »

Pro episcopatu statuitur in Decretal. l. 1, tit. 6, cap. 7, « ut nullus in episcopum eligatur, nisi qui jam trigessimum annum ætatis exegerit. » Ex concordato inter Leonem X et Franciscum I, viginti et septem tantum requiruntur anni in Gallia.

Cum autem concilium numero ordinali utatur, sufficit ut annus requisitus sit inceptus. Unde, v. g., statim atque annus vigesimus et unus impletur, ad subdiaconatum accedere licet; contra vero, qui die ordinationis annum vigesimum primum meridie completurus est, antè hanc horam ordinari non potest.

Qui ante requisitam ætatem in mala fide ordinaretur,

sine dispensatione, maneret suspensus; qui vero in bona fide ordinem susciperet, probabilius suspensus non esset, sed functiones ordinis suscepti ante completam aetatem exercere non posset.

Dispensatio aetatis ad ordines suscipiendos reservatur summo Pontifici, qui eam concedere non solet, nisi pro suscipiendo sacerdotio, propter Ecclesiae necessitatem aut utilitatem.

6° Locus decens.

Ex concilio Tridentino, sess. 23, cap. 8 de Reform., ordines conferri debent publice in ecclesia cathedrali: « Ordinationes... vocatis praesentibusque ad id ecclesiae » canonicis, publice celebrentur. Si autem in alio dioecesis loco, praesente clero loci; dignior, quantum fieri potest, ecclesia semper adeatur. » Usu tamen receptum est ut episcopi ordines in proprio sacello, vel in alia aede sacra pro nutu suo conferant.

Sanctissimum Eucharistiae sacramentum in majori altari cathedralium residere non deberet, propter functiones pontificales, quae fiunt versis rebus ad altare. Congreg. Rit. 24 nov. 1590.

Cum in omnibus moraliter Galliarum cathedralibus nunc existat parochia, et officium capitulare diebus dominicis et festivis sit etiam parochiale, communiter sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in tabernaculo majoris altaris asservatur. Tunc auferri debet diebus ordinationum, saltem immediate ante pontificis actionem, et omnes ordinandi communicare debent ex formulis a pontifice in missa ordinationis consecratis.

7° Tempus statutum.

Prima tonsura conferri potest quocumque die, hora et loco, ut expresse dicit Pontificale.

« Minores vero ordines possunt dari singulis dominicis, » festivis diebus duplicibus ex praeepto, ubicumque, in » mane tamen. » Propria sunt verba Pontificalis.

« Licitum est episcopis dominicis, aut aliis festivis die-

bus, unum aut duos ad minores ordines promovere, » inquit Alexander III, in Decretal., l. 1, tit. 11, cap. 3. Imo, ex usu, plures his diebus ordinare licet, dummodo non tot sint, quod videatur esse ordinatio generalis.

Per dies festivos hic designatos, si solum intelligendi sunt qui a populo coluntur et servantur, ut expresse declaravit Congreg. Concil.

Ex consuetudine plurium ecclesiarum, minores ordines feria sexta aut quarta Quatuor temporum ante ordinationem generalem sabbato faciendam vespere conferuntur, ut saepe fit in Gallia, et sic ordinati ordinationi generali assistunt atque sacram communionem de manu pontificis accipiunt. Hanc consuetudinem reprehendi non posse multi doctores affirmant, ut *Layman, Ferraris, S. Ligorius*, etc.; eam tolerari posse respondit Cong. Concil., die 13 aprilis 1720, sed expedire ut episcopus se conformet Pontificali Romano, tit. de Minoribus Ordinibus.

Majores autem ordines sabbato tantum singulorum Quatuor Temporum, sabbato ante dominicam Passionis et sabbato sancto tempore missae jure conferri possunt: sic statutum est in multis juris canonici locis, v. g., Decreti 1^a parte, dist. 75, cap. 7, Decretal. l. 1, tit. 11, cap. 3. Si unus episcopus ordines conferret, alio episcopo celebrante, valida, sed illicita foret ordinatio; *S. Ligorius*, l. 6, n. 744. Missa, diebus statutis, debet esse de feria, cum paramentis feriae propriis, etsi hac die occurrat festum duplex, v. g., *S. Thomae* vel *S. Matthaei*, et episcopus celebret absque cantu; idque ex pluribus *S. Rit. Cong.* decisionibus.

Diximus jure, quia, ex dispensatione summi Pontificis, quae dicitur *extra tempora*, aliis diebus sacri ordines conferri possunt, sed diebus dominicis aut festivis de praeepto, ut respondit *S. Congr. Concil.* 15 januarii 1389, referente *Bened. XIV*, Inst. 106, n. 5. Festa apud nos solemnizata, in quibus scilicet officium publice et ritu antiquo celebratur ac populo annuntiat, sed absque obligatione assistendi et ab operibus servilibus abstinendi, reputantur de praeepto quoad ordinationes extra

tempora faciendas, ut Leo XII, hac de re consultus, viva voce respondit.

Ex privilegiis a variis Pontificibus concessis, regulares ordinari possunt diebus dominicis et festivis, absque nova summi Pontificis dispensatione. Ita *Ferraris*, vº *Ordo*, art. 2, n. 13; *Billuart*, *S. Ligorius*, l. 6, n. 797, et multi alii.

Episcopatus quovis die dominico vel alicujus Apostoli natalitio confertur; aut etiam die festivo, si summus Pontifex hoc specialiter indulserit. *Pontifical. Rom.*

8º *Interstitiorum servatio.*

Per interstitia intelligendum est intervallum temporis quod inter susceptionem unius et alterius ordinis excurrere debet.

Inter minores ordines quædam servanda sunt interstitia nisi aliud episcopo expedire magis videatur, ut in concilio Trid., sess. 23, cap. 11 de Reform., statuitur; tempus non determinatur: ex consuetudine autem apud nos recepta, quatuor minores ordines nunc eodem die conferuntur.

Stricte prohibetur, *ibid.*, cap. 13, ne duo sacri ordines eodem die etiam regularibus conferantur, idque sub pœna suspensionis ipso facto incurrendæ, ut patet ex Decretal., l. 1, tit. 11, cap. 13 et 15, et l. 5, tit. 30, cap. 3.

Quidam opinati sunt subdiaconatum eodem die cum minoribus ordinibus conferri posse, quia concilium Trid. prohibere tantum videtur ne duo sacri ordines eodem die conferantur; sed communis sententia contrarium tenet, et *Bened. XIV* eam Inst. 106, n. 2, fortiter tuetur, et solam sequendam esse docet.

Tempus autem inter singulos ordines jure præscriptum est, ab ultimo minore ordine ad subdiaconatum, unus annus; a subdiaconatu ad diaconatum, unus annus; a diaconatu ad presbyteratum, saltem unus annus, nisi aliud episcopo videatur; Concil. Trid., sess. 23, cap. 13 et 14 de Reform. Episcopus igitur habet facultatem ab

interstitiis dispensandi, si expedire ipsi videatur, videlicet *ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem*, ut ait Concil. Trid., *ibid.*, cap. 14, agendo de presbyteratu conferendo: sola Ecclesiæ utilitas exprimitur ubi de subdiaconatu et diaconatu agitur.

9º *Titulus requisitus.*

Ne clericus, cum dedecore Ordinis sui, stipem quærere aut aliquod munus sordidum exercere cogatur, statutum est in variis conciliis, præcipue in Chalcedonensi, anno 451, in Lateranensi III, anno 1179, in Trident., sess. 23, cap. 16, ut nullus ordinetur nisi habeat titulum sufficientis sustentationis, sive ex beneficio, sive ex patrimonio, sive ex professione in monasterio.

Olim necesse erat ut singuli ordinandi alicui ascriberentur ecclesiæ, cui pro gradu suo deservirent et unde sufficientem haberent sustentationem; postea creata sunt beneficia simplicia residentiam non requirentia: quando ad honestam sustentationem sufficiebant, eorum titulares ad varios ordines admitti poterant. Titulum ex patrimonio formatum admisit Alexander III, in concilio Lateranensi III; constat ex Decretal., l. 3, tit. 5, cap. 4. Hinc canonistæ putarunt clericos indiscriminatim ordinari posse titulo beneficii, vel patrimonii; sed Concil. Trid., sess. 21, cap. 2 de Reform., habet titulum beneficii ut legitimum et ordinarium, titulum vero patrimonii ut extraordinarium et quasi ex dispensatione admittendum, cum nimirum Ecclesiæ utilitas vel necessitas postularet ut aliquis ex hoc solo titulo ordinaretur.

In Gallia lex civilis diei 8 aprilis 1802, vulgo *Articles organiques*, prohibuit episcopis, art. 26, ne ullum clericum sacris initiarent, nisi probaret se patrimonium, trecentos nummos annuos (*trois cents francs*) producens, habere. Nunquam episcopi assenserunt huic dispositioni, bono ecclesiarum regimini omnino adversæ, sed, ea contempta, sacros ordines indiscriminatim contulerunt eis omnibus quos ecclesiis suis necessarios vel utiles judicabant, nullum exigentes titulum, quia multo pluri-

bus adhuc sibi opus fuisset sacerdotibus : ubi vero non habebunt officia ecclesiastica committenda, novos ordinare non poterunt subdiaconos titulo sufficienti destitutos, alioquin tenerentur, juxta sacros canones, vel congruentem sustentationem eis prestare, vel munus ecclesiasticum in alia diocesi procurare.

Quando probabilis affulget spes eos convenienter, intra tempus non longum, siye in propria sive in aliena diocesi collocandi, aspirantes bene dispositos, interrogatos et consentientes, ordinare potest episcopus.

Sicut autem episcopus sustentare non tenebatur clericum cum debita diligentia ordinatum, cujus titulus deprehendebatur fictitius, aut casu perierat, ita nunc alere non tenetur eum qui propria culpa munere ecclesiastico se constituit indignum, nec eum qui aliunde sibi providere potest, v: g., ex honestis laboribus, vel qui habet patrem divitem, quia pater jure naturali filium alere debet. Vide *S. Ligorium*, l. 6, n. 813 et seq.

10° *Ordinatio gradatim et non per saltum.*

Qui ad superiorem ascendit ordinem, neglecto medio, dicitur promotus *per saltum*; Decretal. l. 5, tit. 29, cap. 1. Si ex mala fide sic agat, non solum mortaliter peccat, sed insuper suspensionem ab exercitio suscepti ordinis incurrit; si non ministraverit, episcopus ex legitima causa eum dispensare poterit; Concil. Trid., sess. 23, cap. 14 de Reform. Si vero dolo caruerit, non peccavit, nec suspensionem tanquam censuram incurrit: ab exercitio tamen suscepti ordinis prohibetur, donec susceperit ordinem quem omisit.

In utroque casu, ex unanimi theologorum sententia, valet ordo *per saltum* collatus, excepto episcopatu, qui absque sacerdotio prævio valide conferri non potest.

P. *Morinus* demonstrat, 3 parte, Exercit. 99, cap. 2 et 3, antiquitus inferiores ordines quandoque omissos fuisse, ut superior statim conferretur; quidquid sit de illo facto ab aliis negato, certum est nullum nunc inferior-

rem ordinem absque gravi peccato voluntarie omitti posse, et omissionem ex quacumque causa factam semper reparandam esse.

Quod ad irregularitates attinet, in speciali de illis Tractatu dicemus.

CAPUT SEXTUM.

DE OBLIGATIONIBUS PER ORDINES IMPOSITIS.

Tres potissimum obligationes ordinibus sacris sunt annexæ, videlicet obligatio cælibatum servandi, obligatio officium recitandi, et obligatio habitum clericalem ferendi.

ARTICULUS PRIMUS.

DE OBLIGATIONE CÆLIBATUM SERVANDI.

In Tractatu de *Matrimonio* probavimus, adversus Jovianum et Protestantem, cælibatum pro Deo electum juri naturæ non adversari, sed e contra matrimonio præstare. Nunc quæstio est an obligatio illum perpetuo servandi ordinibus sit annexa et quo jure.

Quidam arbitrati sunt illum ab ipso Christo fuisse præscriptum; hanc opinionem omnes rejiciunt ob duplicem præsertim rationem: 1° quia nullus profertur textus Scripturæ, nullumque traditionis monumentum quo illa nitatur; 2° quia summi Pontifices ab hac lege non semel dispensarunt, et maxime Pius VII temporibus nostris, ea tamen conditione ut sic dispensati ministerio sacro non inaservirent.

PROPOSITIO.

Perpetuus cælibatus ordinibus sacris jure ecclesiastico est annexus in Ecclesia Latina.

Prob. Hæc propositio antiquissima et perpetua nititur traditione; inter multa enim quæ citari solent testimonia, præferamus sequentia.